

ANO V EVROPĚ

V tomto roce je tomu 10 let, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie. Do unie, jejíž podstatou nejsou úředníci v Bruselu, ale téměř tři desítky demokratických zemí s více než půl miliardou obyvatel, které z celosvětového pohledu sdílí obdobné hodnoty a zájmy. Existence Unie umožnila zakotvit naši zemi do stabilního geopolitického prostoru a vyřešit tak její vztahy s velkým západním sousedem a mocností na Východě, objektem jejichž ambicí se dříve stávala se všemi tragickými důsledky pro národní svrchovanost. Umožnila začlenit naši zemi do silného společenství, v němž může i v budoucnosti obstát v zostřující se globální konkurenci gradované vzestupem nových světových hospodářských a vlivových center. Na trh Unie směřuje 80% českého vývozu a přichází z ní do ČR 90% přímých investic.

Z hlediska historického, současného a budoucího lze tedy obtížně najít hlubší národní zájem naší středoevropské země, než stabilní a hospodářsky úspěšnou Evropskou unii. Dějiny nás učí, že stabilita a prosperita nejsou samozřejmostí, ale že je nutné o ně svádět nikdy nekončící zápas. Volby do Evropského parlamentu, podobně jako předtím volby do Sněmovny, jsou příležitostí přinést nový impuls, sílu a schopnost ovlivňovat podobu Unie a postavení naší země v ní. Přinést změnu k lepšímu.

ANO, budeme v EU hájit zájmy České republiky a jejích občanů.

ANO, budeme působit s cílem

- zvyšovat konkurenceschopnost jako podmínku růstu, zaměstnanosti a životní úrovně,
- přispívat ke stabilnímu finančnímu prostředí,
- posilovat bezpečnost občanů v prostoru bez vnitřních hranic,
- rozšiřovat Unii, pásmo stability v jejím sousedství
- a zvyšovat její roli ve světě.

HÁJIT ZÁJMY ČESKÉ REPUBLIKY A JEJÍCH OBČANŮ

Zásadní je změna přístupu

Jakkoliv měla ČR veškeré předpoklady využít členství v Unii k posílení svého postavení v Evropě a ve světě, zvýšit svoji konkurenceschopnost, zajistit udržitelný růst ekonomiky, podpořit postižené regiony a svým občanům zprostředkovat konkrétní účinky výhod členství, nabízený potenciál nenaplnila. A to jak absolutně, tak v porovnání s jinými novými členskými zeměmi, v jejichž pomyslném žebříčku úspěšnosti se posouvá nežádoucím směrem. (Výmluvné je srovnání se Slovenskem po 20 letech.) Hlavním důvodem přitom není a ani nemůže být skutečnost, že důsledky globální ekonomické a finanční krize a mnohdy také vlastní na této krizi nezávislé problémy nedokázala Unie a její státy dostatečně a včas řešit. Základní příčiny nenaplněného potenciálu našeho členství a očekávání občanů leží v samotné ČR poslední dekády.

Nejde přitom primárně o selhání ve veřejnosti dobře viditelné otázce čerpání fondů EU, byť jde o promarněnou a neopakovatelnou příležitost. ČR si na rozdíl od jiných států, které k Unii přistoupily současně nebo před ní, nedokázala vybudovat postavení aktivního, respektovaného a vlivného partnera. A to i přesto, že už byla předsednickou zemí EU a mohla právě této příležitosti k vytvoření takové pozice dobře využít. Namísto toho v průběhu předsednictví opozice svrhla vládu, což je v EU akt nevídaný a nikým dosud nepochopený. A mnoho na tom nemění, že vláda pod rádoby vtipným sloganem „Evropě to osladíme“ produkovala politiku malichernosti a nezvedla hlavu k vyšším horizontům. Z českého řízení Evropy si tak ponejvíce vybavíme spornou zakázku na audiovizuální služby...

Jednotlivé české vlády, nesporně i z důvodu neznalosti EU, malého sebevědomí vůči okolnímu světu, nedostatečné prozíravosti a především absence ucelené a konzistentní politiky se vůči Unii a její činnosti za každou cenu vymezovaly, aniž by uměly formulovat životaschopné alternativní představy, koncepce a návrhy. ČR stále více odpadávala z centra dění a vlivu Unie. I tak oslabená pozice byla dále marginalizována jevy, které ve zvýšeném výskytu ovládly českou politiku, v podobě korupce, klientelismu a politizace veřejné služby. Orgány státní správy a samosprávy v zajetí parciálních zájmů nemohou objektivně formulovat a prosazovat skutečné zájmy obce, kraje či republiky, i kdyby to uměly. Problémy v souvislosti s využíváním resp. dokonce zneužíváním evropských fondů jsou jen jedním z drahých příkladů.

Neutěšené vlivové postavení a absence výsledků v Unii není jen vinou vlád ČR, ale také zástupců v orgánech EU. Až na několik málo výjimek se poslanci za ČR v Evropském parlamentu prakticky neprosadili, nesehráli významnější partii v legislativní činnosti a už vůbec ne v korekci legislativních předloh majících dopad na ČR nebo její nosné zájmy. Úředníci z ČR nezaujímají významnější pozice v Evropské komisi, často také proto, že neměli žádnou podporu svého státu. Početní zastoupení Čechů na středních a vyšších postech v Komisi neodpovídá velikosti ČR a počtu jejích obyvatel. Také proto je vliv naší země v EU omezený.

Česká republika tímto rokem vstupuje do druhého desetiletí svého členství v EU. I přes dosavadní neutěšené výsledky máme stále prostor a čas pro zlepšení situace, posílení vlivu v EU, využití výhod vyplývajících z členství, jakož i potenciál přispět k věcným řešením problémů a úkolů Unie všude tam, kde existují společné evropské zájmy. To je možné za předpokladu, že odmítneme podstatu výroku Václava Klause, že se v Unii rozpustíme jako kostka cukru v šálku kávy, jakož i obdobný přístup dalších politiků, a vezmeme svou budoucnost pevněji do svých rukou.

Otevírá se možnost, aby pozitivní změna, kterou do české politiky přináší hnutí ANO, byla doplněna pozitivním výsledkem evropských voleb a docházelo k vzájemnému posilování při realizaci evropské politiky. V zájmu ČR by volby měly přivést do Evropského parlamentu nikoli otahané partajní matadory již neudržitelné v české politice, ale kandidáty, kteří představují zásadní změnu přístupu a mají vůli a schopnost pracovat v Evropě ve prospěch země a jejích občanů. Odborníky, kteří vstupují do politiky právě z těchto důvodů a za něž hovoří výsledky jejich práce.

Jediný přímo volený orgán EU, Evropský parlament, patří mezi její klíčové instituce a jeho role dále stoupá. Naposledy to byla Lisabonská smlouva mezi členskými státy EU, která od prosince 2009 posílila zákonodárné pravomoci Evropského parlamentu, když

přiřadila více než 40 nových oblastí pod postup spolurozhodování Parlamentu a Rady ministrů, včetně zemědělství, energetické politiky, přistěhovalectví a fondů EU. Parlament tak spolurozhoduje o převážné většině zákonů EU a získal i poslední slovo při rozhodování o jejím rozpočtu.

ČR, české podniky a občané jsou součástí vnitřního trhu Unie, na němž se volně pohybují výrobní faktory – zboží, služby, kapitál a pracovní síla. Za účelem jeho vytvoření, dalšího rozvíjení a zajišťování rovných podmínek pro všechny, Unie vnitřní trh reguluje množstvím zákonů, které řídí chování jeho účastníků, samozřejmě včetně českých. I proto jsou nadcházející volby do Evropského parlamentu důležité. Velmi záleží, jak bude ČR v EP zastoupena, jak dobře budou její poslanci EU znát, jak budou schopni se v celoevropské konkurenci odborně a politicky prosadit, jaký vliv budou mít.

Pokud má dojít k zásadní kvalitativní změně poměrů v ČR, je zapotřebí, aby občané svými hlasy pro to vytvořili předpoklady nejen na národní úrovni, jak se stalo ve sněmovních volbách, ale také ve volbách evropských a následně místních. Provázanost národní a evropské úrovně je značná.

Úspěšná evropská politika z pohledu ANO má dva zásadní předpoklady, které mohou po volbách do EP dojít naplnění: vůli a schopnost objektivně a správně identifikovat zájmy země a disponovat účinnou strukturou zástupců motivovaných a schopných tyto zájmy prosazovat.

Poslanci ANO v Evropském parlamentu budou pěstovat dialog, výměnu informací a koordinaci v otázkách českého zájmu a evropského významu s vládou ČR, Parlamentem, samosprávou, reprezentativními hospodářskými a sociálními partnery, českými zástupci v dalších evropských institucích a Stálým zastoupením ČR při EU. Jejich podněty, hodnocení a stanoviska budou významnou součástí přípravy poslanců na projednávání a schvalování legislativy v Evropském parlamentu a jeho další činnost. Takto široce koncipované konzultace povedou k získávání celkového obrazu a mj. umožní oddělit autentické zájmy země od zájmů parciálních a úzce skupinových. Z druhé strany, taková komunikace poslanců EP povede k lepší informovanosti na české straně o připravované, přijímané a schválené evropské legislativě a poskytne v ČR možnost dobře se na ni připravit, ať už jde o její zapracování do českého právního řádu nebo o anticipaci jejích dopadů na hospodářské a další subjekty.

Pokud vedle poslanců ANO usednou v EP i zástupci jiných českých politických stran a hnutí, poslanci ANO budou připraveni s nimi spolupracovat a hledat shodu v otázkách relevantních českých zájmů. Přirozeně budou spolupracovat s europoslanci dalších států, s nimiž bude nejvyšší míra shody programové a na jednotlivých věcných tématech a na jejichž podporu se lze spolehnout při prosazování konkrétních iniciativ a návrhů. Tento přístup bude zásadní pro začlenění hnutí ANO do jedné z politických frakcí EP.

S cílem maximálně ovlivňovat činnost EP budou poslanci ANO usilovat o vysokou míru vlivu ve své politické frakci a parlamentních výborech a dalších orgánech. Budou se v nich i ucházet o pozice významné pro řízení a směřování těchto těles a tedy celého Parlamentu.

ANO vítá, že práce poslanců je průhledná a veřejnost ji může snadno dohledat a kontrolovat. Kandidáti ANO jsou si zároveň vědomi, že vedle vystoupení, předkládání

zpráv, návrhů usnesení, kladení otázek a používání dalších nástrojů v orgánech EP, je nutné aktivně působit v kuloárech, kde se odehrávají neformální jednání otevírající možnosti přesvědčovat o svých názorech a argumentech. Též vědí, že i u témat, v nichž nemá Parlament pravomoc, mohou svou transparentní intervencí prospět dobré věci. Ať jde třeba o případ z oblasti lidských práv nebo oblasti humanitární.

Kandidáti ANO si uvědomují, jaký je v ČR nedostatek srozumitelných a nezkreslených informací o Evropské unii a budou se snažit přispět ke zlepšení tohoto stavu. Objektivní informování veřejnosti je nezastupitelné.

Evropská unie v zájmu České republiky

Jak bylo dokumentováno v úvodu, v nejhlubším geopolitickém a hospodářském zájmu ČR je stabilní a ekonomicky úspěšná EU.

Podporu tedy zaslouží trendy, tendence a projekty, které vedou k posilování soudržnosti mezi členskými státy a tedy stability Unie. A naopak, na místě je zdrženlivost ke konstrukcím, které by ve svých důsledcích mohly působit opačně, přinášet silné odstředivé tendence a fragmentaci a vyostřovat vztahy mezi členskými státy. Návrhy zásadních evropských projektů je nutné podrobovat kritické analýze v první řadě z tohoto hlediska, protože chybný plán nebo nezvládnutá realizace mohou narazit např. na ekonomické zákonitosti a vedle nebo namísto očekávaného cíle přinést nežádoucí efekty v neprospěch evropské stability.

Přijatelná míra přerozdělování směrem k dočasně méně výkonným členům může hospodářskou soudržnost posilovat. Avšak neúměrné finanční transfery by patrně antagonizovaly občany zemí přispívajících a získávajících a mohly by se stát potenciálním spouštěčem dezintegrace a nestability.

Je legitimní, pokud některé země se z vlastní vůle či z důvodu neplnění kritérií neúčastní některých integračních okruhů (např. přijetí eura) - v rozšiřující se Unii lze spíše očekávat posílení tohoto trendu, byť v některých případech dočasné.

Prosperita Evropy a tedy ČR závisí předně na tom, jak se Unie a její členské státy dovedou zhostit základních výzev doby a reagovat na demografické změny a globální konkurenci. Příznivé skutečnosti v podobě prodlužující se střední délky života a schopnosti medicíny kvalitněji a rozsáhleji léčit mají spolu se zanedbatelným populačním přírůstkem devastující finanční účinky na sociální a zdravotní systémy většiny evropských států.

Má-li být prosperita Evropy dlouhodobě udržitelná, Unie a její členské země musí formulovat, prosadit a provést zásadní společenské a hospodářské změny. To vše s cílem zvýšit flexibilitu a přizpůsobivost Evropy objektivnímu prostředí a vývoji a zmírnit negativní důsledky demografických a dalších trendů.

Takto reformovaná Evropa spolu s dostatečně liberalizovaným a fungujícím vnitřním trhem, se špičkovou vědeckou a výzkumnou základnou, s vysokou úrovní vzdělání a vzdělanosti může ve světové ekonomické konkurenci obstát a generovat hospodářský růst, zaměstnanost a kvalitní životní úroveň.

Zároveň musí Unie posilovat svou roli globálního politického hráče, prosazovat své hodnoty a zájmy a ovlivňovat světový vývoj žádoucím směrem.

Z našeho pohledu by Unie měla zaměřovat nejvyšší politickou pozornost na zásadní aktuální otázky, které se bytostně dotýkají občanů - v současnosti zejména hospodářská a finanční situace - a neplýtvat ji na umělé ideologické konstrukty občanům vzdálené (např. evropská ústava).

Zastáváme názor, že v činnosti Unie je nutné důsledně uplatňovat zásady

- svěření pravomocí, podle které Unie jedná pouze v mezích pravomocí svěřených jí členskými státy smlouvami,
- subsidiarity, tedy že v oblasti sdílených pravomocí mezi EU a členskými státy smí Unie zasáhnout (přijmout zákon atp.) jen tehdy, když je schopná jednat účinněji než členské státy,
- proporcionality, podle níž nepřekročí obsah ani forma činnosti Unie rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů smluv o EU.

S narůstajícím počtem členských států musí Unie neustále vyhodnocovat a korigovat vnitřní chod svých institucí, aby tento odpovídal požadavkům na výkonnost, efektivitu a transparentnost působení a rozhodování. Proces odbourávání byrokracie a zbytných činností a postupů musí být samozřejmostí.

Jsme přesvědčeni, že funkce předsedy Evropského parlamentu, Evropské rady, Evropské komise a další vysoké posty musí zastávat úspěšní státníci, kteří své kvality osvědčili v národních nebo evropských funkcích, požívají důvěry občanů a neskloní se pod tlakem největších států.

Budeme usilovat o to, aby odborníci z ČR obsazovali více a významnějších míst v evropských institucích.

ZVYŠOVAT KONKURENCESCHOPNOST JAKO PODMÍNKU RŮSTU, ZAMĚSTNANOSTI A ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ

Evropská unie má řadu možností a nástrojů, kterými může přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a tedy i k vytváření pracovních míst a zvyšování životní úrovně občanů. V některých oblastech jsou její kompetence rozsáhlejší, v jiných leží především na členských státech, nicméně nelze říci, že v uplynulých několika letech by Unie své možnosti plně využila a úspěšně naplňovala své vlastní cíle zformulované např. ve strategii Evropa 2020. Má-li však EU udržet své postavení ve světě a zvyšovat svou konkurenceschopnost, musí tomuto úkolu přizpůsobovat své politiky a členské státy nemohou otálet s reformami adaptujícími je na změny okolního prostředí.

ČR by měla být schopna co nejvíce těžit z možností, které přináší jednotný trh EU. Právě integrace do tohoto trhu přinesla bezprecedentní hospodářské příležitosti, přilákala značné zahraniční investice nejen ze zemí EU, zajistila odbyt výrobků a vytvářela pracovní příležitosti. Spotřebitelům umožňuje široký výběr zboží a služeb za ceny stlačované konkurenčním prostředím.

Budeme podporovat dotváření volného trhu v oblastech, kde liberalizace ještě není systémově dokončena nebo kde je potřebné zajistit plnou implementaci pravidel a odstranit administrativní a další překážky (zejm. oblast služeb, energetický sektor). ANO je přesvědčeno, že právě existence celé řady bariér a s tím souvisejících zbytečně vysokých nákladů je brzdícím faktorem vyšší konkurenceschopnosti a v konečném důsledku i vytváření nových pracovních míst. Budeme usilovat o liberalizaci v prudce se vyvíjejících oblastech nových technologií, jakými jsou například telekomunikace (důraz bude kladen i na bezpodmínečné zrušení roamingových poplatků do r. 2016), elektronické obchodování a služby a vůbec celé širší digitální agendy.

Administrativní a další překážky lze identifikovat a odstraňovat i v celé oblasti volného pohybu pracovní síly a zboží. Zvláštní pozornost bude věnována volnému pohybu osob a služeb v příhraničních oblastech.

Ve vztahu k příslušným evropským orgánům a v rámci samotného Evropského parlamentu se budeme zasazovat o prošetření a nápravu všude tam, kde se objeví podezření na diskriminaci českých občanů, hospodářských a dalších subjektů. Zvláštní pozornost je nutné věnovat ochranářským tendencím v zemědělství, potravinářství a vinařství. Zároveň je třeba pomáhat rozkrývat praktiky, kdy navzdory pravidlům společné zemědělské politiky některé členské státy používají dotační nástroje sektorového a regionálního charakteru, které v důsledcích fragmentují tuto společnou politiku a negativně dopadají na konkurenceschopnost českých zemědělců. Budeme se snažit, aby Evropská komise vypracovala inventuru těchto nástrojů a podrobila je analýze slučitelnosti s principy a legislativou společné zemědělské politiky.

ANO podporuje vysoké standardy k zajištění bezpečnosti potravin a tedy ochrany zdraví občanů, včetně odůvodněných opatření k zajištění ochrany trhu před nebezpečnými, „falšovanými“ a nekvalitními výrobky ze třetích nebo i unijních zemí.

V souladu s pravidly Světové obchodní organizace se ANO bude zasazovat o co možná nejúčinnější ochranu proti nekalé konkurenci ze zemí mimo EU, ať jde o dumping nebo vývozní podpory. Vyšší pozornost by měla být věnována rozdílům v regulatorním prostředí Unie a těch třetích zemí, které produkují za nesrovnatelně nižších standardů než Unie, čímž je znevýhodňován i český průmysl.

Zároveň Unie musí účinně čelit neopodstatněným ochranářským opatřením třetích zemí proti vývozům ze zemí Unie.

Po nedávném úspěšném uzavření hospodářské a obchodní dohody mezi Unií a Kanadou podporujeme i brzké sjednání zásadní dohody o volném obchodu a podpoře investic mezi EU a USA (Transatlantické obchodní a investiční partnerství) a pokračování rozhovorů o volném obchodu mezi Unií a Japonskem.

Pro konkurenceschopnost Unie a jejích států je nutný příznivý daňový rámec, včetně zdanění práce jen na tak vysoké úrovni, která ještě podpoří zakládání nových podniků, vytváření pracovních míst a příliv zahraničních investic. ANO stojí na straně určitého stupně daňové konkurence jako potřebného nástroje členských států, nikoli daňové harmonizace v rámci Unie, která by mohla mít negativní vliv i na efektivitu systému. Nepodporuje intervenci EU do oblasti sazeb přímých daní, a pokud jde o daně nepřímé, dosažený stupeň aproximace sazeb považuje v principu za dostatečný. Nebrání se

konceptu tzv. best practices, neboli hledání nejlepších praktik a zkušeností. Ty však nemohou být pro členské státy právně závazné.

V popředí pozornosti EU musí nadále stát fungující infrastruktura, počínaje rozvojem dopravních a energetických sítí. ANO vítá nedávné změny ve společné dopravní politice a bude poskytovat veškerou podporu, aby ČR v novém systému založeném na konkurenci projektů jednotlivých dopravních koridorů vyčerpala na dva transevropské koridory protínající ČR maximální prostředky z nástroje CEF (Connecting Europe Facility).

Regionální politika Unie musí neustále sledovat takové přístupy posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti, které primárně vycházejí ze stimulování konkurenceschopnosti méně výkonných oblastí. Ta se odvíjí mj. od efektivní podpory infrastrukturních projektů, informační společnosti, transferu know-how, lidských zdrojů a přeshraniční spolupráce. ANO bude podporovat princip pravidelného vyhodnocování účinnosti vynaložených prostředků, jak na evropské, tak i národní úrovni.

Budeme hledat podporu pro revizi implementace přijaté reformy společné zemědělské politiky v polovině právě začínajícího střednědobého finančního rámce EU tak, aby byl vytvořen prostor pro případné a pro ČR žádoucí změny v rámci této politiky s cílem akcelarovat dosažení rovného postavení zemědělců ze zemí, které vstoupily do Unie v roce 2004 a tzv. starých členských zemí.

Efektivně vynakládané prostředky z Evropského sociálního fondu a dalších nástrojů v sociální oblasti přispívají k rekvalifikaci a získání nových dovedností, a tak zvyšují možnosti nacházet pracovní místa nebo přecházet na lepší.

Je třeba podporovat rozvoj malých a středních podniků pružně reagujících na změny podmínek cestou zjednodušování legislativy a usnadňování přístupu k finančním zdrojům, hledat a nalézat motivační a podpůrné nástroje pro vstup lidí do podnikání, a to především mladých, jakož i zaměstnávání osob nad 50 let věku. V této souvislosti má velký význam stimulace inovativních start-up firem.

Podpora výzkumu a inovací z evropských programů musí být co nejvyšší a co nejlépe cílená na perspektivní obory a oblasti. Efekty je třeba průběžně vyhodnocovat a podporu případně pružně přeusměřovat tam, kde se generují hmatatelné aplikovatelné výsledky.

ANO podporuje tzv. pátou svobodu jednotného trhu v podobě volného pohybu znalostí. Je třeba posilovat mobilitu vědeckých pracovníků v rámci Unie, získávat špičkové vědce ze třetích zemí, budovat moderní vědeckou infrastrukturu a propojovat univerzity s potřebami podnikové sféry. Je žádoucí dále napomáhat kontaktům a spolupráci škol různých stupňů a učilišť, včetně studentských výměn.

Budeme se snažit bránit nárůstu zbytečné administrativní zátěže vyplývající z evropských a národních právních norem; součástí návrhů právních norem a zásadních pozměňovacích návrhů by měly být dopadové studie z tohoto hlediska a jejich vyhodnocení. ANO bude na evropské úrovni propagovat systém zavedený ve Velké Británii, aby v případě, kdy s návrhem zákona je spojen nárůst administrativní zátěže pro podniky, občany nebo veřejné instituce, musel předkladatel (zde Evropská komise)

navrhnout snížení alikvotní části zátěže jinde v oblasti své působnosti.

Evropská unie věnuje značnou pozornost životnímu prostředí Evropanů a boji proti příčinám nežádoucích klimatických změn. Jakkoli je v této oblasti třeba strategického dlouhodobého výhledu a cílů, jejich implementace v praxi může ukázat, že nezamýšlené dopady a vedlejší účinky jsou takového charakteru, že je třeba přijatou strategii revidovat. To je dle našeho názoru i případ, kdy v oblasti snižování emisí skleníkových plynů si Unie vytkla cíle ohrožující její základní prioritu v podobě udržitelného hospodářského růstu. Cíl snížení emisí skleníkových plynů je mj. doprovázen ambiciózním požadavkem na zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů (na minimálně 20 resp. 27% v letech 2020 resp. 2030), což dále prohlubuje značný rozdíl mezi zvyšující se cenou energií v EU a cenami jejích světových konkurentů. Pokud se nedaří dosáhnout shody o cílech a limitech na celosvětové úrovni, příliš tvrdá omezení, která si na sebe Unie jednostranně uvalí, nemusí vést k významnému zlepšení v celosvětovém měřítku, ale mohou dlouhodobě podvázet evropský růst se všemi důsledky. Dle odhadů budou v r. 2020 pocházet téměř dvě třetiny emisí z rozvojových zemí, a tak je zásadní usilovat o celosvětové, ambiciózní a závazné řešení (protokol) na zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v prosinci 2015 v Paříži.

Budeme prosazovat vyváženou energetickou politiku EU, s ohledem na specifika ČR s odpovídajícím místem pro bezpečnou jadernou energetiku a těžbu uhlí. Odmítavě se budeme stavět k jakékoliv koncepci energetické politiky nebo evropské legislativě, která by znevýhodňovala jadernou energetiku a využívání strategických zásob uhlí v ČR. ANO je připraveno usilovat o podporu tzv. CCS technologií (zachycování a ukládání oxidu uhličitého), které perspektivně umožní ekologičtější využívání uhlí a dalších komodit. V rámci možností se budeme snažit pomoci při řešení problému náhlých přetoků elektřiny z německých obnovitelných zdrojů, které ohrožují bezpečnost české přenosové soustavy.

PŘÍSPÍVAT KE STABILNÍMU FINANČNÍMU PROSTŘEDÍ

Hypoteční krize v USA v r. 2007, která postupně přerostla v hlubokou finanční krizi, se přesunula i do Evropy, kde se projevila nestejně a zvýraznila tak rozdíly mezi členskými státy z hlediska výše schodků státních rozpočtů a odolnosti bankovního sektoru. Důsledky v podobě pádu do recese se pak v zásadě nevyhnuły žádné evropské ekonomice a potvrdily, že v dnešním úzce provázaném světě a integrované Evropě mohou za mimořádně nepříznivých okolností slabší články ohrožovat stabilitu systému. Na pozadí dramatických událostí na finančních trzích Evropská unie, členské státy a Evropská centrální banka hledaly a přijímaly opatření ke zlepšení situace a - i když se nejednalo o krizi eura jako měny - zákonitě se otevřela debata o budoucnosti eurozóny. V nejobecnější rovině tedy o tom, zda může společná měna dlouhodobě úspěšně fungovat za stavu, kdy eurozóna sice disponuje centrální bankou, avšak nikoli svou rozpočtovou politikou, kdy existují rozpočtové politiky jednotlivých členských zemí, mnohdy rozdílné. (Rozpočet EU se pohybuje na úrovni 1% HDP členských států, což mj. dobře dokumentuje, že Unie není „superstát“.)

Pro Unii a zvláště její zakládající členy je euro nezpochybnitelné, ať již pro hmatatelné přínosy, ale i jako zásadní integrační předěl a symbol. Zároveň, takový integrační skok, jakým by byl přenos rozpočtové politiky z národní úrovně na unijní se všemi důsledky, je obtížně si i jen představit a byl by v rozporu s vůlí velké většiny Evropanů. V absolutní podobě ho ani neprosazují žádné státy, namísto toho Unie přijímá a posiluje opatření, která zejména prostřednictvím závazné koordinace národních politik by měla posilovat konvergenci, bránit nadměrným rozpočtovým deficitům a celkově vést ke zdravé fiskální politice. Mezi nejvýznamnější kroky patří posílení Paktu stability a růstu a uzavření Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii (jejíž částí je tzv. fiskální kompakt). K posilování finanční stability v eurozóně byl zřízen záchranný fond (Evropský stabilizační mechanismus).

Ve snaze ozdravit a dlouhodobě posílit evropský bankovní sektor rozvinula Unie projekt Bankovní unie, tedy postupných kroků k jednotné bankovní regulaci, bankovnímu dohledu, řešení bankovních problémů a systému pojištění vkladů.

Česká republika patří mezi 7 zemí, které neplní maastrichtská kritéria a euro nezavedly (Litva tak hodlá učinit v r. 2015) - vedle nich jsou mimo eurozónu ještě tři země severního okraje Unie s rezervovaným až odmítavým vztahem k této formě integrace.

Vládní koalice vzešlá z parlamentních voleb z podzimu 2013 stojí před úkolem projednat a koncipovat svůj přístup k otázce zavedení eura v ČR a účasti ve fiskálních a bankovních projektech na úrovni Unie ve složitém období doznávající krize.

I při vědomí, že fungující jednotná měna má své nesporné výhody a že i v dobách krize může být koruna zranitelnější než euro, z pohledu ANO není vhodná doba pro stanovení data přijetí eura v ČR. Jako přiměřenější situaci se jeví pokračovat směrem k plnění maastrichtských konvergenčních kritérií (zejm. cenové stabilita, stav veřejných financí a konvergence úrokových sazeb) a dále sledovat i širší hledisko, zejm. míru sladění ekonomiky ČR a eurozóny, její dlouhodobé udržitelnosti a schopnost české ekonomiky tlumit asymetrické šoky a pružně se adaptovat. Zároveň bude zřetelnější, jaké konkrétní podoby nabydou a jak budou fungovat zmíněné preventivní a záchranné mechanismy v eurozóně a do jaké míry se její budoucí podoba bude lišit od stavu, kdy ČR přijala přístupovou smlouvu a tedy závazek zavést euro. Zejména z hlediska, zda by fungování eurozóny nevyžadovalo ve svých důsledcích finanční transfery k ekonomicky méně výkonným členům a účast v ní tedy nezatěžovala ČR nadměrnými finančními odvody. Zároveň však je skutečností, že země stojící mimo eurozónu mají velmi omezený vliv na její vývoj a že v rámci jednání států euroskupiny se rozhoduje o ekonomických a finančních otázkách, které mají dopad i na země stojící mimo ni, včetně ČR.

ANO se bude zasazovat, aby země EU bez eura byly co nejblíže rozhodování v rámci eurozóny, avšak nelze přehlížet, že tendence je opačná, že ve snaze reagovat na problémy odhalené finanční krizí nabrala integrace v eurozóně novou dynamiku a tato skupina se stává jádrem vlivu celé Unie.

S ohledem na účast v jednotném trhu a vysokou provázanost s ostatními státy Unie, ČR je bytostně závislá na hospodářské a finanční stabilitě Evropy bez ohledu na to, zda platí eurem či korunou. Z uvedených důvodů bude ANO přistupovat konstruktivně

k realistickým snahám v rámci EU přispívat k dlouhodobé a udržitelné rozpočtové, finanční a bankovní stabilizaci, přičemž bude akcentovat především preventivní a nikoli přerozdělovací mechanismy. To vše při vědomí, že mnohé z nástrojů jsou ze své podstaty otevřeny k realizaci pouze zemím eurozóny.

Pokud jde o rozpočet EU, budeme usilovat o vytvoření podmínek pro jeho důkladnou revizi při přípravě příštího finančního rámce na léta 2021-8. Reformní úsilí se musí dotknout jak příjmové, tak i výdajové stránky rozpočtu EU, zejména hlavní přerozdělovací nástroje jako společná zemědělská nebo regionální politika budou muset projít důkladnou revizí a s vysokou pravděpodobností i reformou. Toto úsilí není primárně motivováno skutečností, že ČR bude postupně bohatnout a blížit se momentu, kdy nutně nebude čistým příjemcem z fondů EU. Nicméně ANO bude k této skutečnosti přihlížet a postavení a zájmy ČR zohledňovat.

POSILOVAT BEZPEČNOST OBČANŮ V PROSTORU BEZ VNITŘNÍCH HRANIC

Nejen pro ty, kteří žili v zemích za ostnatými dráty, je prostor bez vnitřních hranic se svobodným pohybem, usazováním a dalšími právy znatelným výdobytkem. V takto otevřeném prostoru pak musí být zajištěno i stabilní, právní a bezpečné prostředí pro život. ANO bude usilovat, aby jeho regulace nebyla nadměrná, ale aby tam, kde je společná akce žádoucí, Unie a její členské státy pružně reagovaly na nově zesilující druhy hrozeb.

Základním předpokladem bezpečí v tzv. schengenském prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích je zajištění jeho hranic vnějších. ANO bude pozitivně přistupovat k návrhům opatření, která budou vhodným způsobem posilovat zabezpečení vnější hranice, a to v první řadě v místech majících nejsilnější vztah k bezpečnostní situaci v ČR. Počínaje kontrolou řádného provádění schengenských předpisů na vnější hranici až po uvolnění prostředků ze společných fondů, vyžádá-li si to situace.

V oblasti vnitřní bezpečnosti budeme podporovat účinnou koordinaci členských států v boji proti organizované trestné činnosti (zejm. obchod s lidmi, zneužívání dětí, hospodářská kriminalita a korupce, nelegální obchod s narkotiky, počítačová kriminalita) a terorismu.

Při vědomí pozitivních i negativních stránek přistěhovalectví, složitosti a nejednoznačnosti tohoto fenoménu, ANO považuje imigrační politiku Unie za principiálně dobře koncipovanou. Nedílnou součástí a podmínkou generování žádoucích důsledků imigrace je úspěšná integrace přistěhovalců do společnosti, která je přijímá. Za takového předpokladu může imigrace přispívat k překonávání negativních demografických trendů (nízký nebo záporný přirozený přírůstek obyvatelstva), přivádět špičkové specialisty nebo naopak obsadit místa, která přestávají být atraktivní pro domácí obyvatelstvo. Za žádoucí tedy považujeme i směr, jímž se ubírá projekt tzv. modré karty EU, který usnadňuje příchod a vstup na pracovní trh vysoce kvalifikovaným pracovníkům s potenciálem přispívat ke konkurenceschopnosti Unie.

Vedle zajištění vnějších hranic podporujeme i další nástroje v boji proti nelegální imigraci, ať již jde o nelegální vstup či pobyt. Prvořadě jsou účinné zásahy proti zločineckým skupinám a sítím, které je organizují, přičemž běžence vykořisťují a často ohrožují jejich zdraví a životy. Členské státy musí účinněji potírat zaměstnávání nelegálně pobývajících (a též většinou hrubě vykořisťovaných) státních příslušníků třetích zemí jako velmi negativní sociální a ekonomický fenomén.

Nezastupitelný význam má prevence a spolupráce Unie se zeměmi původu nebo tranzitu přistěhovalců a běženců s cílem imigraci usměrňovat a její ilegální formu eliminovat. Imigrační trendy budou pokračovat a jejich nezvládnutí ze strany Unie a jejích členů by vedlo k destruktivním jevům v podobě nárůstu kriminality, xenofobie a extrémismu.

Budeme sledovat fungování společného evropského azylového systému, jehož základy byly položeny v r. 1999 mj. s cílem dosáhnout stejných standardů azylového řízení ve všech státech Unie a jehož významné prvky budou v následujícím období vstupovat v účinnost. V této souvislosti nezapomínáme, jak byli přijímáni v zahraničí a co dokázali naši exulanti, od J. A. Komenského až po exilové vlny v souvislosti s událostmi let 1938, 1948 a 1968.

ROZŠIŘOVAT UNII A PÁSMO STABILITY V JEJÍM SOUSEDSTVÍ

Vstup ČR a dalších 9 zemí před 10 lety do EU změnil její podobu k nepoznání. Stále ještě v zásadě homogenní západoevropská Unie 12 resp. 15 států se díky historickým změnám ve střední a východní Evropě změnila v kontinentální projekt dnes s téměř třemi desítkami členů. Z budoucího pohledu historiků bude možná překvapující, jak rychle a v jak vysoké míře převzaly přistupující země dosažený integrační stupeň Unie vyjádřený celou šíří smluv a další legislativy.

Vedle všech forem přímých nebo zprostředkovaných přínosů pro občany nových i starých členských zemí, Unie svým rozšiřováním stabilizuje stále větší část kontinentu. Evropská politika sousedství pak oprávněně věnuje pozornost zemím dalšího okruhu, ať již na Východě nebo ve Středozeří.

V současnosti má 8 zemí kandidátský status nebo příslib budoucího členství, některé již s různou mírou intenzity zahájily přístupové rozhovory. Rozšiřování EU je zakódováno v samé její podstatě a jako takové ho ANO podporuje. Přitom však budeme vyžadovat, aby přistupující země důsledně přebíraly legislativu a další předpisy Unie a osvědčily schopnost svých institucí ji implementovat a vynucovat její dodržování. V tomto směru nevidíme prostor pro politické kompromisy s nežádoucími důsledky. V oblastech, kde by vstup nové země mohl přinést znatelný negativní dopad na ČR, je na místě iniciovat jednání o přechodných opatřeních, která by ho tlumila.

Je-li kandidátská země takového rozměru, že by její vstup do Unie za běžných podmínek měl destruktivní dopad na unijní rozpočet prostřednictvím zemědělské, regionální a dalších politik, přistoupení je pak v praxi těžko realizovatelné. Pro specifický případ je pak nutné hledat specifická řešení. Ta mohou spočívat v kombinaci delšího času, který umožní přiblížit úroveň země úrovni EU, a její zapojení jen do některých oblastí života

Unie. Množství oblastí by se mohlo zvětšovat podle dosaženého stupně sladění s EU.

ANO se bude zasazovat, aby EU prostřednictvím Evropské politiky sousedství a dalších nástrojů věnovala vysokou pozornost zemím na východ od Unie a ve Středozeří a rozšiřovala kolem svého území pásmo stability. Nezanedbatelné jsou i ekonomické přínosy tohoto přístupu. Destabilizace v tomto prostoru by měla dopady na samotnou Unii v podobě bezpečnostních rizik a hrozeb, imigračního tlaku a narušení hospodářských vazeb a obchodních toků. Ukrajina je výmluvným příkladem a zaslouží si z naší strany pozornost nejvyšší.

ZVYŠOVAT ROLI EU VE SVĚTĚ

Členství v EU představuje pro ČR nejúčinnější převodní páku pro zvyšování její váhy a prosazování jejích zájmů ve světě. A spolu s členstvím v NATO i pro posilování naší bezpečnosti v době, kdy se bleskově mění, vyvíjí a globalizuje charakter hrozeb.

Unie sestávající z téměř 30 zemí musí zvyšovat svou roli ve světě, být jedním z jeho nejvýznamnějších hráčů a spoluvytvářet jeho podobu. Prostřednictvím společné zahraniční a bezpečnostní politiky a dalších instrumentů musí být schopna přispívat k zajištění míru a bezpečnosti a dodržování mezinárodního práva.

Musí mít sílu prosazovat své hospodářské a obchodní zájmy, ale i poskytovat vhodně cílenou rozvojovou a humanitární pomoc.

Musí šířit své základní hodnoty v podobě demokracie, právního státu a lidských práv, včetně občanských, politických, ekonomických, sociálních a kulturních a práv menšin.

EU má povinnost uvažovat strategicky a dlouhodobě a mobilizovat svět ve prospěch opatření k udržení prostředí a klimatu příznivého pro život.

Prostřednictvím společné bezpečnostní a obranné politiky musí být Unie schopna hrát zásadní roli v operacích k udržení míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti vůbec.

Takovou aktivní roli ČR v Unii a Unie ve světě budeme prosazovat.

Podporujeme výstavbu Evropské služby pro vnější činnost, tedy diplomatickou službu EU, ale zároveň budeme vyžadovat její efektivní fungování. Věříme, že počet diplomatů z ČR v této službě bude růst.

ANO nepodceňuje ani další evropské politiky, od kulturní po vesmírnou, jakkoli jejich základ leží převážně v členských státech a role Unie je spíše doplňující. Ať už v rámci evropské nebo národní politiky či spontánně, evropští poslanci ANO si budou klást za čest přispívat k šíření české kultury v Evropě.